

प्रत्येकाचं अक्षर मोत्याचे दाणे होऊ शकतं

अक्षर जर घाणेरडं, गिचिड-मिचिड, गचाळ असलं की किती भयंकर परिणाम भोगावे लागतात! स्वतःच्या व्यक्तिमत्त्वावर घाणेरडं अक्षर असा एक शिक्षा बसतो व 'आप लिखे और खुदा बाचे' सारखे ताशेरे एकावे लागतात. हळूहळू लिहिण्यातला आनंद, रुचिच निघून जाते. आता घाणेरड्या अक्षराला कॉम्प्युटर, टाईपराईटर ने पर्याय दिला आहे. पण जेव्हा लिखाणाला सुरुवात होते तेव्हा स्वतःचं व्यक्तिमत्त्व घडत असतं. अशा फुलत जाणाऱ्या व्यक्तिमत्त्वाला सुरुवातीच्या काळात थोड्याशा प्रोत्साहनाची थाप फार मोलाची ठरते. जर घाणेरड अक्षर हे व्यक्तिमत्त्व फुलण्याआधीच खुडून टाकणार असेल तर मात्र म्हणावसं वाटतं, असतील संगणक, पण प्रत्येकाचं अक्षर हे सुबक, सुंदर व सुवाच्य असावंच.

अक्षर सुंदर असणं हे काही फार कठीण नाही किंवा दैवदत्त देणगीही नाही. पण म्हणून काही अक्षर चांगलं काढ म्हणून चांगलं येत नाही. विद्यार्थ्याला अक्षर चांगलं काढ म्हणजे कसं काढ हे जर दोन, चार नियमांद्वारे सांगितलं तर कुणाचंही अक्षर घाणेरडं येणार नाही.

अक्षर मराठी असेल तर प्रथम विद्यार्थ्याला ते दोन रेघी वहीत लिहायला सांगाव. प्रत्येक शब्द वरच्या तसेच खालच्या रेषेला टेकायलाच हवा. दोन रेषांच्या मधे तरंगता कामा नये. पण तोच शब्द रेषेच्या बाहेर सुद्धा जाता कामा नये. दोन शब्दांत एका बोटाच अंतर असावंच. शब्दातील प्रत्येक उभी रेष सरळच असायला हवी. शब्दाच्या वरची रेष (आडवी) सरळ रेषेवरच द्यायला सांगा.

पण हे छोटेसे नियम पाळायला सांगतांना एक फार मोठा व तितकाच महत्त्वाचा नियम शिक्षिकेला, आईला (वडिलांना का नको?) पाळावा लागेल, तिला खूप हट्टी बनावं लागेल. थोडे दिवस खोडरबर हातात घेऊन प्रत्येक चूक सुधारण्यासाठी खोडण्याचं काम न कंटाळता व न चिडता करावं लागेल. मग बघा अक्षर कसं सुंदर, वळणदार, मोत्याच्या दाण्यांसारख दिसेल. काय? सोपं झाल

नं सुंदर अक्षर ? जोपर्यंत अक्षर वळणदार येत नाही तोवर एक रेघी वही मात्र मुलाच्या हातात देता कामा नये.

काही दिवस विद्यार्थी छान अक्षर काढतात. पण थोडेच दिवसात गाडी रुळावरून घसरते तेव्हा फिरून पुन्हा सर्व नियमांची पुनरावृत्ती दोन रेघांवर करावी लागेल.

इंग्रजी अक्षरासाठी चाररेघी वहीत सुरुवात करावी लागेल. चला अभ्यासाची एक महत्त्वाची पायरी सर झाली.

